

УКРАЇНА

(19) **UA** (11) **24498** (13) **U**
(51) МПК (2006)
A61K 36/00
C02F 1/46

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ
І НАУКИ УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІ

ОПИС ДО ПАТЕНТУ НА КОРИСНУ МОДЕЛЬ

видається під
відповідальність
власника
патенту

(54) ФАРМАЦЕВТИЧНА КОМПОЗИЦІЯ

1

(21) u200609363
(22) 28.08.2006
(24) 10.07.2007
(46) 10.07.2007, Бюл. № 10, 2007 р.
(72) Шульга Віталій Михайлович, Сербін Анатолій
Гаврилович, Горбанюк Анатолій Григорович, Гурін
Олексій Миколайович, Шульга Олексій Віталійович

2

(73) Шульга Віталій Михайлович
(57) Фармацевтична композиція, що складається з
компонентів рослинного походження, яка **відрізн
яється** тим, що одним з компонентів є плоди
лимоннику китайського, вміст яких у загальному
об'ємі компонентів дорівнює 3-20%, а сама компо
зиція виконана у формі іонізованого настою.

Корисна модель відноситься до фармації та
медицини, зокрема до лікувальних засобів рос
линного походження, а саме до фармацевтичних
композицій на основі лікарських рослин, виконаних
у формі іонізованих настоїв і призначених для
лікування широкого кола захворювань.

Використання лікарських рослин при лікуванні
різних захворювань - важливе доповнення до
лікарської терапії, оскільки завдяки збалансовано
му хімічному складу лікарські збори виявляють
різнобічну дію, розширюючи тим самим терапев
тичні можливості лікування. Дуже важливим для
лікарських зборів є те, що забезпечуючи необ
хідний фармакологічний ефект, вони практично не
викликають побічні та алергічні реакції.

Проте збори лікарських рослин, які найчастіше
традиційно використовуються у вигляді водних
настоїв, передбачають їх систематичне застосу
вання протягом тривалого часу і мають
здебільшого м'яку помірну терапевтичну дію.

Існує велика кількість зборів лікарських рос
лин, призначених для лікування різних захворю
вань.

Відомий збір лікарських рослин, рекомендова
ний для лікування атеросклерозу [1], який містить
наступні компоненти у об'ємних частинах, причому
одна частина дорівнює одній столовій ложці (ст.
л.):

Буквиця лікарська	2
Барвінок малий	1
Вербена лікарська	2
Рута запашна	1
Меліса лікарська	2
Верес звичайний	2

Збір використовують у формі водного настою.

Відомий збір лікарських рослин для лікування
серцево-судинних захворювань [2], який містить
наступні компоненти, (ст. л.):

Бузина чорна, квіти	2
Арніка, квіти	2
Розмарин лікарський, листя	3

Відомий збір лікарських рослин для лікування
гастриту з підвищеною кислотністю наступного
складу, (ст. л.):

Суниця, листя	1
Малина, листя	1
Очанка, трава	1

Відомий збір лікарських рослин, рекомендова
ний для використання при лікуванні інсультів [3]
наступного складу (ст. л.):

Суниця, листя або коріння	2
Малина, листя	1
Вовчуг колючий	1

Відоме використання при лікуванні жовчокам'
яної хвороби коріння сідача конопляного [3] у кіль
кості 40г на 1л води.

Відомий також збір для лікування жовчокам'
яної хвороби [3] наступного складу (г):

Деревій, трава	25
Чистотіл, трава	25
Цмин, трава	25
М'ята, листя	25
Касія, трава	25
Аніс, плоди	25

Відомий збір, рекомендований для вико
ристання при необхідності розчинення оксалатних
каменів при кислій реакції сечі [4] наступного скла
ду (г):

(13) **U**(11) **24498**(19) **UA**

М'ята перцева, листя	20
Остудник голий, трава	20
Золотушник, трава	30
Чистотіл, трава	30
Спориш	80

Відоме використання листя омели білої при лікуванні пієлонефриту [5] у кількості 10г на 1л води, а також збору лікарських рослин [3] наступного складу (ст. л.):

Квасоля, стручки	2
Петрушка, листя	1

Відоме використання при лікуванні запалення простати настою з кори ліщини [2] у кількості 1ст. л. на 1л води та збору лікарських рослин [3] наступного складу (ст. л.):

Пирій, коріння	2
Суниця, листя або коріння	1
Золототисячник, трава	1

Відомий збір лікарських рослин для лікування гіперфункції щитовидної залози [3] наступного складу (г):

Льон, насіння	60
Нагідки, пелюстки	20
Вероніка, трава	20
Фукс пухирчастий	20

Відомий збір лікарських рослин для лікування дисфункції щитовидної залози [3] наступного складу (г):

Солодка, коріння	20
Кропива, листя	20
Волоський горіх, листя	20
Валеріана, корінь	20

Наведені збори лікарських рослин призначені для використання у формі водних настоїв. Спільним недоліком всіх вище наведених композицій лікарських рослин можна вважати помірну лікувальну дію, тривалий термін застосування, дуже короткий термін зберігання такої лікарської форми, як водний настій.

Відоме використання у фітотерапії плодів лимоннику китайського, настій з яких використовують як засіб, що збуджує центральну нервову систему, тонізує та стимулює серцево-судинну систему [6].

Використання настою плодів лимоннику китайського і введення їх як компоненту до складу зборів для лікування різних хвороб, зокрема, гастриту, паралічу, жовчно- та нирковокам'яної хвороби, остеохондрозу, пієлонефриту, простатиту, захворювань щитовидної залози та ін. є неочевидним з огляду на відомі властивості лимоннику китайського.

Відомий винайдений авторами спосіб одержання іонізованих настоїв лікарських рослин [7], який дозволяє посилити терапевтичну дію таких настоїв, подовжити у сотні разів термін їх зберігання.

Завданням корисної моделі є одержання ряду фармацевтичних композицій з рослинних компонентів, які при введенні до їх складу плодів лимоннику китайського у необхідній кількості та виконання композицій у формі іонізованих водних настоїв забезпечують різке підвищення та розширення терапевтичної дії вихідних композицій.

Поставлене завдання вирішується таким чином, що фармацевтична композиція, що складаєт-

ся з рослинних компонентів, згідно з корисною моделлю містить в якості одного з компонентів плоди лимоннику китайського у кількості 3-20% у загальному об'ємі компонентів, а сама композиція виконана у формі іонізованого водного настою.

Як варіант, завдання вирішується таким чином, що фармацевтична композиція для лікування атеросклерозу, яка вміщує буквицю лікарську, барвінок малий, вербену лікарську, руту запашну, мелісу лікарську, верес звичайний, додатково містить плоди лимоннику китайського при наступному співвідношенні компонентів (в об'ємних частинах):

Буквиця лікарська	2
Барвінок малий	1
Вербена лікарська	2
Рута запашна	1
Меліса лікарська	2
Верес звичайний	2
Лимонник китайський, плоди	0,5

причому композиція виконана у формі іонізованого настою.

Як варіант, завдання вирішується таким чином, що фармацевтична композиція для лікування серцево-судинних захворювань, яка вміщує квіти бузини чорної, квіти арніки гірської, листя розмарину лікарського, додатково містить плоди лимоннику китайського при співвідношенні компонентів (в об'ємних частинах):

Бузина чорна, квіти	2
Арніка гірська, квіти	2
Розмарин лікарський, листя	3
Лимонник китайський, плоди	0,25

причому композиція виконана у формі іонізованого настою.

Як варіант, завдання вирішується таким чином, що фармацевтична композиція для лікування гастритів з підвищеною кислотністю, яка вміщує листя суниці, листя малини, траву очанки, додатково містить плоди лимоннику китайського при співвідношенні компонентів (в об'ємних частинах):

Суниця, листя	1
Малина, листя	1
Очанка, трава	1
Лимонник китайський, плоди	0,5

причому композиція виконана у формі іонізованого настою.

Як варіант, завдання вирішується таким чином, що фармацевтична композиція для лікування інсультів, яка вміщує листя або коріння суниці, листя малини, вовчуг колючий, додатково містить плоди лимоннику китайського при співвідношенні компонентів (в об'ємних частинах):

Суниця, листя або коріння	2
Малина, листя	1
Вовчуг колючий	1
Лимонник китайський, плоди	0,125

причому композиція виконана у формі іонізованого настою.

Як варіант, завдання виконується таким чином, що фармацевтична композиція для лікування жовчокам'яної хвороби з вмістом коріння сідача конопляного додатково містить плоди лимоннику китайського при співвідношенні компонентів (г):

Сідач конопляний, коріння	40
---------------------------	----

Лимонник китайський, плоди 5
причому композиція виконана у формі іонізованого настою.

Як варіант, завдання виконується таким чином, що фармацевтична композиція для лікування жовчокам'яної хвороби, яка вміщує траву деревію, траву чистотілу, траву цмину, листя м'яти, траву касії, плоди анісу, додатково містить плоди лимоннику китайського при наступному співвідношенні (г):

Деревій, трава	25
Чистотіл, трава	25
Цмин, трава	25
Мята, листя	25
Касія, трава	25
Аніс, плоди	25
Лимонник китайський, плоди	10

причому композиція виконана у формі іонізованого настою.

Як варіант, завдання вирішується таким чином, що фармацевтична композиція для лікування нирковокам'яної хвороби, яка вміщує листя м'яти перцевої, траву остудника голого, траву золотушнику, траву чистотілу, траву споришу, додатково містить плоди лимоннику китайського при співвідношенні компонентів (г):

Мята перцева, листя	20
Остудник голий, трава	20
Золотушник, трава	30
Чистотіл, трава	30
Спориш, трава	80
Лимонник китайський, плоди	10

причому композиція виконана у формі іонізованого настою.

Як варіант, завдання вирішується таким чином, що фармацевтична композиція для лікування піелонефриту, яка вміщує листя омели білої, додатково містить плоди лимоннику китайського при співвідношенні компонентів (г):

Омела біла, листя	10
Лимонник китайський, плоди	0,5

причому композиція виконана у формі іонізованого настою.

Як варіант, завдання вирішується таким чином, що фармацевтична композиція для лікування піелонефриту, яка вміщує стручки квасолі, листя петрушки, додатково містить плоди лимоннику китайського при співвідношенні компонентів (в об'ємних частинах):

Квасоля, стручки	2
Петрушка, листя	1
Лимонник китайський, плоди	0,25

причому композиція виконана у формі іонізованого настою.

Як варіант, завдання вирішується таким чином, що фармацевтична композиція для лікування запалення простати, яка вміщує коріння пирію, листя або коріння суниці, траву золототисячника, додатково містить плоди лимоннику китайського при співвідношенні компонентів (в об'ємних частинах):

Пирій, коріння	2
Суниця, листя або коріння	1
Золототисячник, трава	1
Лимонник китайський, плоди	0,25

причому композиція виконана у формі іонізованого настою.

Як варіант, завдання вирішується таким чином, що фармацевтична композиція для лікування запалення простати, яка вміщує кору ліщини, додатково містить плоди лимоннику китайського при співвідношенні компонентів (в об'ємних частинах):

Ліщина, кора	1
Лимонник китайський, плоди	0,25

причому композиція виконана у формі іонізованого настою.

Як варіант, завдання вирішується таким чином, що фармацевтична композиція для лікування дисфункції щитовидної залози, яка вміщує насіння льону, пелюстки нагідок, траву вероніки, фукус пухирчастий, додатково містить плоди лимоннику китайського при співвідношенні компонентів (г):

Льон, насіння	60
Нагідки, пелюстки	20
Вероніка, трава	20
Фукус пухирчастий	20
Лимонник китайський, плоди	5

причому композиція виконана у формі іонізованого настою.

Як варіант, завдання вирішується таким чином, що фармацевтична композиція для лікування дисфункції щитовидної залози, яка вміщує коріння солодки, листя кропиви, листя горіху волоського, корінь валеріани, додатково містить плоди лимоннику китайського при співвідношенні компонентів (г):

Солодка, коріння	20
Кропива, листя	20
Горіх волоський, листя	20
Валеріана, корінь	20
Лимонник китайський, плоди	5

причому композиція виконана у формі іонізованого настою.

Фармацевтичні композиції за заявленими варіантами одержують наступним чином. Лікарські рослини і плоди лимоннику китайського і вигляді повітряно-сухої сировини подрібнюють і змішують у необхідному співвідношенні. Одержану композицію заливають дистильованою водою з розрахунку 1 столова ложка на 1 літр води і піддають іонізації за відомим способом [7], а саме: через водну фазу з вмістом композиції лікарських рослин протягом 15-30 хвилин пропускають електричний струм напругою 1-20кВ з тривалістю імпульсів 0,01-0,1с та силою струму 10-100мА, причому використовують електроди із срібла чистотою 99,99%.

Численними експериментами доведено, що одержані таким чином заявлені варіанти фармацевтичних композицій з вмістом плодів лимоннику китайського мають посилену лікувальну дію при зменшеній концентрації екстрактивних речовин у іонізованому настої у порівнянні зі звичайними настоями без додавання плодів лимоннику китайського.

Проведені авторами дослідження свідчать про виникнення неочевидного ефекту різкого посилення і розширення лікувальної дії зборів лікарських рослин при додаванні до них у певному співвідношенні плодів лимоннику китайського і

одержанні засобів у формі іонізованих настоїв. При цьому виражений лікувальний ефект спостерігається при фактичному зменшенні діючих речовин у настої. Наприклад, наведений вище відомий збір для лікування атеросклерозу [7] передбачає одержання водного настою з 6-ти компонентів з розрахунку 10 столових ложок збору на 1л води, а заявлена фармацевтична композиція передбачає додавання плодів лимоннику китайського в якості самого компоненту і приготування іонізованого настою з розрахунку 1 столова ложка одержаної композиції на 1л води. При цьому хворий одержує максимально ефективний засіб при мінімальному надходженні у організм активних діючих речовин, що дозволяє продовжити при необхідності лікування тривалими курсами без ризику виникнення побічних ефектів. Позитивним є також той факт, що іонізовані настої можуть зберігатися до 1 року без погіршення їх властивостей.

Корисна модель ілюструється наступними прикладами.

Приклад 1. Хворий А., 58 років, в анамнезі атеросклероз з вираженим вестибулярним синдромом. Протягом 4-х років хворий був позбавлений можливості рухатися самостійно. Хворому рекомендовано вживати заявлену фармацевтичну композицію для лікування атеросклерозу наступного складу (ст. л.):

Буквиця лікарська	2
Барвінок малий	1
Вербена лікарська	2
Рута запашна	1
Меліса лікарська	2
Верес звичайний	2
Лимонник китайський, плоди	0,5

Іонізований настій даної композиції, одержаний з розрахунку 1ст. л. збору на 1л дистильованої води, хворий приймав по 1/3 склянки тричі на день протягом півтора місяці. Наступні 2 тижні хворий приймав одержаний аналогічним способом іонізований настій композиції для лікування серцево-судинних захворювань наступного складу (ст. л.):

Бузина чорна, квіти	2
Арніка гірська, квіти	2
Розмарин лікарський, листя	3
Лимонник китайський, плоди	0,25

Після проведеного курсу лікування хворий почав вільно рухатися.

Приклад 2. Хворий Б., 63 роки. Часткова втрата мови після повторного інсульту. Хворому рекомендовано вживати тричі на день по чверті склянки іонізований настій композиції для лікування серцево-судинних захворювань наступного складу (ст. л.):

Бузина чорна, квіти	2
Арніка гірська, квіти	2
Розмарин лікарський, листя	3
Лимонник китайський, плоди	0,25

Настій готувався з розрахунку 1ст. л. збору на 1л води.

Лікування проводилося двома курсами тривалістю у місяць з двотижневою перервою між курсами.

До хворого повністю повернулася мова.

Приклад 3. Хворий В., 22 роки. Діагноз: гастрит з підвищеною кислотністю. Хворому рекомендовано приймати іонізований настій композиції наступного складу (ст. л.):

Суниця, листя	1
Малина, листя	1
Очанка, трава	1
Лимонник китайський, плоди	0,5

Настій готувався з розрахунку 1ст. л. збору на 1л води. Після прийому засобу тричі на день по третині склянки протягом 10 днів обстеження показало нормалізацію кислотності та відсутність ознак гастриту.

Приклад 4. Хворий Г., 56 років. Обмеженість рухливості після перенесеного інсульту. Хворому рекомендовано вживати іонізований настій композиції наступного складу (ст. л.):

Суниця, листя або коріння	2
Малина, листя	1
Вовчуг колючий	1
Лимонник китайський, плоди	0,125

Настій готувався з розрахунку 1ст. л. збору на 1л води. Після прийому засобу по чверті склянки тричі на день протягом 1,5 місяці у хворого відновилася можливість самостійно рухатися.

Приклад 5. Хвора Д., 33 роки. Діагноз: жовчокам'яна хвороба. Хворій рекомендовано вживати іонізований настій композиції наступного складу (г):

Сідач конопляний, коріння	40
Лимонник китайський, плоди	5

Настій готувався з розрахунку 1ст. л. збору на 1л води. Після 1 місяця прийому даного засобу по півсклянки тричі на день до їжі хвора приймала протягом наступного місяця інший іонізований настій складу (г):

Деревій, трава	25
Чистотіл, трава	25
Цмин, трава	25
М'ята, листя	25
Касія, трава	25
Аніс, плоди	25
Лимонник китайський, плоди	10

по 1 склянці тричі на день після їжі.

Проведене після лікування обстеження показало, що камені розчинилися.

Приклад 6. Хвора Ж, 42 роки. У анамнезі наявність у нирках оксалатних каменів, реакція сечі кисла. Хворій рекомендовано вживати протягом місяця тричі на день по півсклянки іонізованого настою композиції наступного складу (г):

М'ята перцева, листя	20
Остудник голий, трава	20
Золотушник, трава	30
Чистотіл, трава	30
Спориш, трава	80
Лимонник китайський, плоди	10

Настій готувався з розрахунку 1ст. л. збору на 1л води. Після курсу лікування проведене обстеження хворої показало, що камені розчинилися.

Приклад 7. Хворий З., 36 років. У анамнезі піелонефрит, наявність білків у сечі. Хворому рекомендовано вживати протягом місяця тричі на

день по третині склянки іонізованого настою композиції наступного складу (г):

Омела біла, листя	10
Лимонник китайський, плоди	0,5

Настій готувався з розрахунку 1ст. л. збору на 1л води. Після курсу лікування хворий приймав протягом місяця іонізований настій композиції наступного складу (ст. л.):

Квасоля, стручки	2
Петрушка, листя	1
Лимонник китайський, плоди	0,25

Результат обстеження: хворий видужав, склад сечі нормалізований.

Приклад 8. Хворий К., 71 рік. Діагноз: запалення простати. Хворому рекомендовано вживати тричі на день до їжі по півсклянки іонізованого настою композиції наступного складу (ст. л.):

Пирій, коріння	2
Суниця, листя або коріння	1
Золототисячник, трава	1
Лимонник китайський, плоди	0,25

Настій готувався з розрахунку 1ст. л. збору на 1л води. Після тритижневого курсу лікування хворий вживав протягом наступного місяця іонізований настій композиції складу (ст. л.):

Ліщина, кора	1
Лимонник китайський, плоди	0,25

Після проведеного лікування самопочуття хворого задовільне, ознаки запалення відсутні.

Приклад 9. Хворий Л., 19 років. У анамнезі гіперфункція щитовидної залози. Хворому рекомендовано вживати протягом місяця тричі на день по третині склянки іонізованого настою наступного складу (г):

Льон, насіння	60
Нагідки, пелюстки	20
Вероніка, трава	20
Фукус пухирчастий	20
Лимонник китайський, плоди	5

Настій готувався з розрахунку 1ст. л. збору на 1л води. Після курсу лікування самопочуття хворого і розміри щитовидної залози нормалізувалися.

Приклад 10. Хвора М., 48 років. Дисфункція щитовидної залози, початкова стадія. Хворій рекомендовано вживати 4 рази на день по чверті

склянки іонізованого настою композиції наступного складу (г):

Солодка, коріння	20
Кропива, листя	20
Горіх волоський, листя	20
Валеріана, корінь	20
Лимонник китайський, плоди	5

Настій готувався з розрахунку 1ст. л. збору на 1л води. Після лікування протягом 6 тижнів стан хворої та розмір щитовидної залози нормалізувалися.

Таким чином заявлено варіанти фармацевтичних композицій для лікування широкого кола захворювань. Введення до складу композицій у терапевтичних дозах плодів лимоннику китайського і виконання композицій у формі іонізованих настоїв суттєво підвищує і розширяє лікувальну дію композицій.

Композиції відзначаються підвищеною ефективністю терапевтичної дії при мінімальному використанні біологічно активних речовин.

Джерела інформації:

1. Н.И. Протасеня, Ю.В. Василенко. Лекарственные сборы, Симферополь, Таврида, 1992г., с.26.

2. Лікарські рослини. Енциклопедичний довідник за редакцією академіка АН УРСР А.М. Гродзінського, Київ, головна редакція Української Радянської енциклопедії, 1989р., с.44, с.245, с.240.

3. В.Д. Осетров, Альтернативная фитотерапия, Киев, Ботанический сад АН Украины, 1993г., с.92, с.29, с.53, с.55, с.123, с.142, с.95, с.158.

4. И.Ф. Останчук. Заболевания почек и мочевыводящих путей, Киев, Из-во «Украинская Советская энциклопедия им.М.П. Бажана, 1991г., с.28.

5. В.Ф. Корсун, А.П. Суворов. Фитотерапия мочеполювых болезней, Санкт-Петербург, Из-во Диля, 1999г., с.309.

6. Е.И. Светличная, И.А. Толоч. Этимологический словарь, латинских ботанических названий лекарственных растений, Харьков, Из-во НФаУ, Золотые страницы, 2003, с.217.

7. Пат.74724, Україна, МПК А61К36/00, С02F 1/46, з.№20040604369, заявл. 07.06.2004, опубл. 16.01.2006, Бюл.1.